

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

โครงการชุมชนศีล ๕ สร้างครอบครัวอบอุ่น
กรณีศึกษาชุมชนอินทามระ ๑ (ลับแล) เขตพญาไท

จัดทำโดย นางสาวกนกพร สารพุทธิ
หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม
สำนักงานเขตพญาไท

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับกลาง รุ่นที่ ๑๕
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

โครงการชุมชนศิลปะ ๕ สร้างครอบครัวอบอุ่น กรณีศึกษาชุมชนอินทามระ ๑ (ลับแล) เขตพญาไท

หลักการและเหตุผล

ที่มาของปัญหา

ในช่วงเวลาทศวรรษที่ผ่านมา สภาพชุมชนในสังคมเมืองโดยเฉพาะกรุงเทพมหานครเกิดปัญหาสังคมต่าง ๆ มากมาย เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการใช้ความรุนแรง ปัญหาการล่องละเมิดทางเพศ ปัญหาการมั่วสุมของวัยรุ่น ตลอดจนความย่อหย่อนในด้านคุณธรรมและจริยธรรมของครอบครัวซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้เกิดขึ้นได้ทั้งในระดับปัจเจกชน ครอบครัว ชุมชน และสังคมโดยรวม ซึ่งถือเป็นโรคร้ายของสังคมยุคนี้

สถานการณ์ปัจจุบัน

หากหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านคุณภาพชีวิตขาดความสนใจ ปัญหาที่เกิดจากฐานรากของชีวิตซึ่งหมายถึงครอบครัวโดยไม่คิดที่จะหาแนวทางในการยกระดับสภาพจิตใจของคนในครอบครัว หรือไม่หาทางระงับการแพร่ระบาดของโรคร้ายซึ่งหมายถึงปัญหาต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น ที่สุดแล้วสังคม ชุมชน และครอบครัวของเราก็จะเข้าสู่สภาวะวิกฤต บั่นทอนความสุขคนในครอบครัว ชุมชน อย่างที่เราไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ในอดีตครอบครัวไทยจะเป็นลักษณะครอบครัวขยายมีญาติพี่น้องอาศัยอยู่ร่วมกันหรือมีบริเวณบ้านใกล้เคียงกัน ซึ่งประกอบด้วยปู่ ย่า ตา ยาย พี่ ป้า น้า อา เป็นต้น แต่ครอบครัวในปัจจุบันกลายเป็นลักษณะครอบครัวเดี่ยว ที่ลดขนาดลงเหลือเฉพาะ พ่อ แม่ ลูกเท่านั้น เนื่องด้วยปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหาด้านที่อยู่อาศัยทำให้ลักษณะครอบครัวขยายได้สูญหายไปโดยปริยาย ส่งผลกระทบทำให้ครอบครัวส่วนใหญ่อขาดความอบอุ่น ขาดการปลูกฝังวัฒนธรรมอันดีงาม กลายเป็นสังคมตัวใครตัวมัน และปัจจุบันกำลังเข้าสู่สังคมก้มหน้า โดยคนในครอบครัวใช้การสื่อสารผ่านเครื่องมือสื่อสารทางออนไลน์ เป็นเหตุให้จิตใจขาดความใกล้ชิด ขาดการถ่ายทอดความรู้สึกที่แสดงออกด้วยการสัมผัสระหว่าง พ่อ แม่ ลูก หรือที่เรียกว่าการถ่ายทอดทางอารมณ์ ขาดการเรียนรู้และความยึดเหนี่ยวในด้านประเพณี วัฒนธรรม ค่านิยมที่สืบทอดกันมาตั้งแต่รุ่นบรรพบุรุษ ขาดวินัยในการดำเนินชีวิต ขาดความเอื้ออาทรต่อกัน ปัจจุบันเราจะพบในข่าวทางโทรทัศน์ และหน้าหนังสือพิมพ์บ่อย ๆ เป็นปัญหาที่เกิดมาจากครอบครัวมีมากมายหลายเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดการสะเทือนใจ และนับวันจะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น

ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเขตพญาไท มีชุมชนที่ผ่านการจัดตั้งตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยชุมชนและกรรมการชุมชน พ.ศ.๒๕๕๕ จำนวน ๒๘ ชุมชน แยกเป็น ๔ ประเภท ดังนี้

๑. ชุมชนแออัด
๒. ชุมชนอาคารสูง
๓. ชุมชนบ้านจัดสรร
๔. ชุมชนเมือง

ตามตารางรายละเอียดชุมชนประเภทต่าง ๆ

ชุมชนแออัด	ชุมชนอาคารสูง	ชุมชนหมู่บ้านจัดสรร	ชุมชนเมือง
๑. ชุมชนอาเชียน ๒. ชุมชนประติพัทธ์ ๑๑ ๓. ชุมชนอุทัยรัตน์ ๔. ชุมชนถวัลย์ศักดิ์ ๕. ชุมชนวัดไผ่ตัน ๖. ชุมชนอินทามระ ๑ (ลับแล) ๗. ชุมชนอินทามระ ๑๑ ๘. ชุมชนอินทามระ ๒๙ แยก ๑ ๙. ชุมชนอินทามระ ๒๙ แยก ๔ ๑๐. ชุมชนเป็นสุข ๑๑. ชุมชนบุญชูศรี ๑๒. ชุมชนวัดมะกอก- ส่วนหน้า ๑๓. ชุมชนวัดมะกอก (กลางสวน) ๑๔. ชุมชนสุขสวัสดิ์	๑. ชุมชนอินทามระ ๒๓ ๒. ชุมชนราชวัลลภ ๑ ๓. ชุมชนราชวัลลภ ๒ ๔. ชุมชนราชวัลลภ ๓ ๕. ชุมชนสวนมิสกวัน ๖. ชุมชนดุริยางค์ ๗. ชุมชนสนามเป้า ๘. ชุมชนแฟลต สน.บางซื่อ ๙. ชุมชนแฟลตตำรวจ ส่วนกลางเฉลิมลาภ ๑๐. ชุมชนแฟลต ทบ.สามเสน ๑๑. ชุมชนแฟลตลือชา	๑. ชุมชนสายลมโสมออฟฟิศ ๒. ชุมชนหมู่บ้านอาคาร- พิบูลวัฒนา	๑. ชุมชนประติพัทธ์ ๑๐

จากการลงปฏิบัติหน้าที่ตรวจเยี่ยมชุมชนในพื้นที่เขตพญาไท พบว่ามีชุมชนแออัดชุมชนหนึ่งซึ่งมีประวัติความเป็นมาที่ไม่เหมือนกับชุมชนอื่นๆ ในเขตพญาไท ได้แก่ ชุมชนอินทามระ ๑ (ลับแล) มีพื้นที่ประมาณ ๒.๒ ไร่ พื้นที่ทั้งหมดไม่มีโฉนดและไม่ทราบว่ามีใครเป็นเจ้าของที่ ประชาชนได้เข้าจับจองและปลูกสร้างบ้านเรือนพักอาศัยซึ่งเป็นครอบครัวที่มาจากต่างถิ่นหลายทิศหลายทางที่มาปลูกสร้างบ้านอาศัยอยู่รวมกัน ซึ่งย่อมเป็นธรรมดาในเรื่องของความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม วิธีการดำเนินชีวิต แต่โชคชะตาได้ชักนำให้มาตั้งบ้านเรือนอยู่ร่วมกัน ชุมชนอินทามระ ๑ (ลับแล) มีจำนวน ๕๓ หลังคาเรือน การที่เลือกจัดโครงการชุมชนศีล ๕ สร้างครอบครัวอบอุ่น ณ ชุมชนแห่งนี้สาเหตุเนื่องมาจาก ได้ลงไปสัมผัสและปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับประชาชนในชุมชน ทำให้ทราบว่าในชุมชนแห่งนี้มีปัญหาสังคมที่ต้องได้รับการแก้ไขก่อนที่จะปัญหาจะขยายตัวและทวีความรุนแรงออกไป ไม่ว่าจะเป็นเรื่องปัญหายาเสพติด ปัญหาการพนัน ปัญหาทะเลาะวิวาท ปัญหาวัยรุ่นนักร้อง ปัญหาหญิงขี้ใจร้าย ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ฯลฯ สาเหตุอันหนึ่งก็มาจากสภาพความเป็นชุมชนบุกรุกที่คนในชุมชนขาดสายสัมพันธ์ที่สืบเนื่องกันมา ความต่างกันในสังคมของประชาชนในชุมชน ตามที่ได้กล่าวไว้เบื้องต้นแล้ว ดังนั้น หากเราสามารถที่จะสร้างความเชื่อมั่นและทำให้เกิดความศรัทธาของคนในชุมชนที่ต้องอาศัยอยู่ร่วมกัน โดยการนำหลักธรรมทางศาสนาเป็นตัวเชื่อมโยงเพื่อสร้างความสัมพันธ์ของคนในชุมชนให้รู้สึกว่ามีจุดรวมใจร่วมกันและสามารถที่จะนำครอบครัวในชุมชนที่ผ่านการอบรมโดยใช้หลักธรรมในการดำเนินชีวิตสามารถสร้างครอบครัวให้เกิดความอบอุ่น ความผูกพันกัน และดำเนินชีวิตได้อย่างสันติสุข ไม่เบียดเบียนกัน เกิดความรัก ความสามัคคี มีความปรารถนาดีต่อกันทำให้ชุมชนน่าอยู่และเกิดความสุข ดังนั้น การจัดทำโครงการชุมชนศีล ๕ สร้างครอบครัวอบอุ่น ณ ชุมชนอินทามระ ๑ (ลับแล) สามารถสร้างสรรค์ความสุขให้กับคนในชุมชนและนำไปเป็นต้นแบบให้กับชุมชนอื่นตลอดจนนำไปจัดได้อย่างต่อเนื่อง

การที่จะทำให้ครอบครัวอบอุ่นและเป็นสุขจำเป็นต้องเริ่มจากความคิดในการที่จะต้องเปลี่ยนวิธีคิดที่มีแต่ค้นหาความอยากแต่ไม่ลงมือกระทำในสิ่งที่ดีงาม สิ่งที่ชอบในสังคม ในฐานะเป็นบุคลากรภาครัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ จึงมีแนวคิดที่ปลูกฝังในเรื่องการดำเนินชีวิตโดยยึดหลักศาสนา คุณธรรมและจริยธรรม ด้วยการจัดอบรมกลุ่มครอบครัวในชุมชนที่มีความแตกต่างกันจากหลายๆ ครอบครัวนำไปปฏิบัติ และฝึกฝนการสร้างนิสัยที่ดีเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง คนอื่น และสังคมเป็นสำคัญ โดยเป็นผู้มีพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบ ส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้เกิดความพอใจแก่คนส่วนรวม รู้สึกว่าสิ่งที่ตนกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้อง และเหมาะสมเป็นที่ยอมรับในสังคม เช่น การมีสัมมาคารวะ มีความเมตตา มีความกรุณา มีความซื่อสัตย์ มีความเสียสละเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ รู้จักรับผิดชอบ รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตน ไม่ก่อความเดือดร้อนแก่ผู้อื่นส่งผลให้ครอบครัวมีความรักความอบอุ่น มีความปรารถนาดีกับเพื่อนบ้าน เมตตากับทุกคน กิจกรรมในโครงการจะมุ่งเน้นการนำธรรมะที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิต มาพัฒนาจิตใจของผู้เข้ารับการอบรม

นโยบายภาครัฐ

กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นศูนย์กลางการปกครองมีความเจริญ มีการพัฒนาระบบโครงสร้างให้เป็นมหานครชั้นนำเป็นเมืองที่ลูกหลานชาวกรุงเทพฯ ของเราจะได้สร้างครอบครัวให้มีความสุขสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม นวัตกรรม สถาปัตยกรรมที่ทันสมัย มีสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่นภายใต้การบริหารงานของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร(ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร) ได้มอบนโยบายมาตรการเร่งด่วน ๑๐ มาตรการเพื่อแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนโดยเร่งด่วน และนโยบายการพัฒนากทม. นโยบายเพื่อพัฒนาให้กรุงเทพมหานคร เป็นเมืองที่มีประชาชนมีแต่ความสุขและมีความยั่งยืน ได้แก่ มหานครแห่ง

ความปลอดภัย มหานครแห่งความสุข มหานครสีเขียว มหานครแห่งการเรียนรู้ มหานครแห่งโอกาสของทุกคนและมหานครแห่งอาเซียน ซึ่งทุกนโยบายจะสำเร็จต้องมาจากคนที่มีคุณธรรม ครอบครัวที่อบอุ่น ชุมชนที่มีความเอื้ออาทรต่อกัน และสังคมที่มีระบบธรรมาภิบาล กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับชุมชนในสังคมเมืองและเห็นความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาคนด้วยการโน้มน้าวให้คนในชุมชนได้ตระหนักถึงคุณค่าด้วยการประพฤติตนให้อยู่ในศีล ปฏิบัติธรรม เพื่อจะได้เป็นกรอบและแนวทางในการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมตลอดจนช่วยปรับสภาพจิตใจเพื่อป้องกันการเกิดปัญหาความรุนแรง ปัญหายาเสพติด ปัญหาการมั่วสุมของกลุ่มวัยรุ่น ปัญหาครอบครัวแตกแยก ปัญหาอาชญากรรม เป็นต้น

วัฒนธรรม ก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่จัดว่าเป็นหลักการและกรอบในการดำเนินชีวิตสามารถจะคุมประพฤติของสมาชิกในชุมชน ให้รอดพ้นจากปัญหาสังคมตลอดจนช่วยให้สร้างความรักและความสามัคคีโครงการชุมชนศีล ๕ สร้างครอบครัวอบอุ่น กรณีศึกษาชุมชนอินทามระ ๑ (ลับแล) ได้นำแนวคิดของผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร (ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร) มาปรับเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับโครงการ “บวร”

โครงการ “บวร”

บ้าน วัด โรงเรียน ซึ่งเคยนำมาดำเนินการมาเมื่อหลายปีก่อนแต่ปัจจุบันขาดความต่อเนื่อง บ้าน วัด โรงเรียน “บวร” เป็นการก่อให้เกิดกระบวนการประชาสังคมซึ่งเป็นแนวคิด ที่มุ่งพยายามที่จะนำเอาองค์กร หรือสถาบันหลักในชุมชนท้องถิ่นมาเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนา อันได้แก่ การนำเอาสถาบันที่สำคัญในชุมชน ๓ สถาบัน ได้แก่

๑. สถาบันการปกครอง (บ้าน) ซึ่งประกอบไปด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน อบต. อสม. สาธารณสุขตำบล เกษตรตำบล และภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒. สถาบันศาสนา (วัด) ประกอบด้วย เจ้าอาวาส พระภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา และกลุ่ม หรือชมรมที่เกี่ยวข้องกับทางศาสนา

๓. สถาบันการศึกษา (โรงเรียน) ประกอบด้วย ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ คณะครู นักวิชาการ และบุคลากรทางการศึกษาอื่นๆ ทั้งในโรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย และองค์กรทางการศึกษาอื่น ๆ

สถาบันสำคัญในทางสังคม “บวร” จะสามารถเป็นกลไกที่ก่อให้เกิดกระบวนการสร้างความเข้มแข็งให้กับสังคมชุมชน ในการนำสู่ภราดรภาพและสังคมสมานฉันท์ อันเป็นความมุ่งหวังของการเชื่อมโยงชุมชนให้มีความตระหนักในการเป็นส่วนหนึ่งของการร่วมมือกันพัฒนาโรงเรียนได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อส่งเสริมประชาชนในชุมชนอินทามระ ๑ (ลับแล) สร้างครอบครัวให้อบอุ่น และเป็นสุข

๓.๒ เพื่อกำหนดแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมให้เกิดขึ้นครอบครัวในชุมชน

๓.๓ เพื่อเสนอแนะโครงการที่เป็นรูปธรรมและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

๓.๔ เพื่อนำผลการศึกษานำไปแก้ปัญหาสังคมที่ต้นเหตุโดยการพัฒนานิสัยให้กับชุมชนอื่น

เป้าหมาย

ประชาชนในชุมชนอินทามระ ๑ (ลับแล) ที่เข้ารับการอบรมโครงการชุมชนศีล ๕ สร้างครอบครัวอบอุ่น ชุมชนอินทามระ ๑ (ลับแล) ได้รับความรู้ ความเข้าใจ ร้อยละ ๑๐๐ และจะนำความรู้และนำหลักธรรมทางพุทธศาสนา(ศีล ๕) ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต ร้อยละ ๕๐

กิจกรรม

๑. จัดอบรมประชาชนในชุมชนอินทามระ ๑ (ลับแล) โครงการชุมชนศีล ๕ สร้างครอบครัว
อบอุ่น รุ่นละ ๖๐ คน หลักสูตร ๓ วัน ๒ คืน รวม ๓ รุ่น กำหนดจัดกิจกรรมในช่วงปิดภาค
เรียนใหญ่
๒. จัดทำหลักสูตรการอบรมและกำหนดการ โดยหลักสูตรจะประกอบด้วย
 - ๒.๑ สอนหลักธรรมทางพุทธศาสนา เบญจศีล (ศีล ๕) และธรรมะที่เกี่ยวข้องกับการดำเนิน
ชีวิต

เบญจศีล (ศีล๕)

ประวัติ

เบญจศีลเป็นหลักธรรมประจำสังคมที่มีมาก่อนพุทธกาลแล้ว ปรากฏในจกักรัตตีสสูตร (บาลี: จกักรัตตีสสูตร) อันกล่าวถึงเรื่องพระเจ้าจักรพรรดิตรัสสอนประชาชนว่า ท่านทั้งหลายต้องไม่ฆ่าสัตว์ (บาลี: ปาโณ น หนตพฺโพ), ต้องไม่ถือเอาของที่เขาไม่ได้ให้ (บาลี: อทินฺนํ น อาทาตพฺพ), ต้องไม่ประพฤติไม่เหมาะสมทางเพศ (บาลี: กามสฺส มิจฺฉา น จริตพฺพา), ต้องไม่กล่าวเท็จ (บาลี: มุสา น ภาสิตพฺพา) และต้องไม่บริโภคน้ำเมา (บาลี: มชฺชํ น ปาตพฺพ) ต่อมา เมื่อมีผู้ประพฤติผิดจากที่พระเจ้าจักรพรรดิสอน จึงมีการลงโทษด้วยวิธีจับแขน ไล่หลังแล้วเอาเชือกเหนียวมัดอย่างมั่นคง โคนผม และประคอบบั้นเข่าไว้เสียวกร้าว แห่งประจันไปตามถนน และตรอกซอกซอย พาออกไปทางประตูเมืองทิศใต้ ก่อนประหารชีวิตด้วยการตัดศีรษะ เบญจศีลมีอิทธิพลมาก ในสังคมอินเดียโบราณ จากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์จกักรัตตีสสูตรดังกล่าว เมื่อกาลผ่านไปก็กลายเป็นคุณธรรม ขึ้นพื้นฐานสำหรับนักบวชทั่วไปในสังคมอินเดีย แต่ปรับปรุงเหลือเพียงสี่ข้อเท่านั้น ประกอบด้วย ไม่ฆ่าสัตว์ ๑ ไม่ถือเอาของที่เขาไม่ได้ให้ ๑ ไม่มีเพศสัมพันธ์ ๑ และไม่เอาดูตรึมมนุษย์ธรรม ๑

ต่อมาพระโคตมพุทธเจ้าอุบัติขึ้นและประกาศศาสนาพุทธก็ทรงยอมรับเอาข้อห้ามห้าประการตามจกักรัตตีสสูตรมาสั่งสอนในพุทธศาสนาอย่างแพร่หลาย เรียกว่า "ศีล" บ้าง "สิกขาบท" บ้าง แต่ในทางปฏิบัติหมายถึง เจตนางตเว้นจากการกระทำความชั่วห้าประการข้างต้น ไม่เพียงเท่านั้น ครั้งเสด็จออกบรรพชา ก็ทรงถือปฏิบัติ ตามคุณธรรมนักบวชสี่ประการดังกล่าว โดยทรงขนานชื่อว่า "อภินิหาร ๔" แปลว่า เรื่องที่นักบวชไม่พึงทำสี่ ประการ และทรงนำไปเป็นเกณฑ์บัญญัติพระวินัยอีกด้วย ที่เห็นได้ชัดคือ ปาราชิก ๔ โดยเหตุที่เบญจศีลเป็น หลักธรรมสำหรับอุ้มชูโลก จึงได้รับสมญาต่าง ๆ อาทิ สมญาว่า "มนุษย์ธรรม" คือ ธรรมของมนุษย์ กล่าวคือ เมื่อมนุษย์รักษาธรรมห้าประการนี้แล้ว โลกหรือสังคมก็จะสงบสุขว่า "นิจศีล" หรือ "นิตยศีล" คือ ศีลที่บุคคล ทั้งนักบวชและฆราวาสพึงรักษาเป็นนิตย์, ว่า "คิหิศีล" คือ ศีลของคฤหัสถ์, ว่า "อาคาริยวินัย" คือ วินัยของผู้นครองเรือน เป็นต้น ราชบัณฑิตยสถานแสดงความเห็นว่า "...น่าจะถือได้ว่า ศีล ๕ เป็นรากฐานของศีลทั้งปวง

ต่อมา ได้มีผู้นำทางการเมืองของบางประเทศนำคำว่า "ปัญจศีล" ไปใช้ในทางการเมืองโดยเรียกว่า "ปัญจศีลละ" และได้ให้นิยามตามความคิดเห็นของตนเอง ได้ความว่าเป็นการไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด (อังกฤษ: non-alignment)

องค์ประกอบ

เบญจศีลในศาสนาพุทธประกอบด้วยข้อห้ามห้าข้อเช่นที่ปรากฏในคำสมาทานศีล ดังต่อไปนี้

ลำดับที่	คำสมาทาน	คำแปล
๑. ปาณาติบาต	ปาณาติปาตา เวรมณี สิกขาปทํสมาธิยามิ	เราจักถือศีลโดยเว้นจากการเบียดเบียนชีวิต
๒. อทินนาทาน	อทินนาทานา เวรมณี สิกขาปทํสมาธิยามิ	เราจักถือศีลโดยเว้นจากการเอาสิ่งของที่เจ้าของมิได้ให้
๓. กาเมสุมิฉฉาจาร	กาเมสุมิฉฉาจารา เวรมณี สิกขาปทํสมาธิยามิ	เราจักถือศีลโดยเว้นจากการประพฤติน่าไม่เหมาะสมทางเพศ
๔. มุสาวาท	มุสาวาทา เวรมณี สิกขาปทํสมาธิยามิ	เราจักถือศีลโดยเว้นจากการกล่าวเท็จ
๕. สุราเมรยมัชฌิมาทัฏฐาน	สุราเมรยมัชฌิมาทัฏฐานา เวรมณี สิกขาปทํสมาธิยามิ	เราจักถือศีลโดยเว้นจากการบริโภคสุรายาเมาอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท

การรักษาศีล

การรักษาเบญจศีลสามารถกระทำได้สองวิธี ดังนี้

๑. **สมาทานวิริติ** คือ สมาทานหรือขอรับศีลจากภิกษุ ซึ่งต่อมามีการพัฒนารูปแบบให้เป็นการกล่าวคำขอและคำรับศีล รวมทั้งมีคำสรุปลานิสงส์ของศีลด้วย ในอรรถกถาชาดก ปราภฏตอนหนึ่งว่า **พระโพธิสัตว์**เคยให้เบญจศีลแก่ยักษ์ด้วย นี่หมายความว่า มิใช่แต่ภิกษุเท่านั้น แม้คฤหัสถ์ที่มีศีลก็สามารถให้ศีลตามที่มีผู้ขอได้

๒. **สัมปัตตวิริติ** (บาลี: สมปัตตวิริติ) คือ งดเว้นไม่ทำบาปขณะประสบกับสถานการณ์ที่กระตุ้นให้ทำบาปศีล ๕ นั้น มีประโยชน์โดยรวม ๒ ด้าน คือ

๑.) **เพื่อความสงบสุขของสังคม** คือเพื่อป้องกันการล่วงละเมิดสิทธิของผู้อื่น อันจะส่งผลให้เกิดการทะเลาะเบาะแว้ง ความหวาดระแวง และความวุ่นวายในสังคม

๒.) **เพื่อพัฒนาจิตใจของผู้ที่ถือศีลนั่นเอง** เพราะศีล ๕ นั้น ถูกบัญญัติขึ้นมาเพื่อควบคุม ไม่ให้มีการแสดงออกทางกาย หรือทางวาจา ไปในทางที่ตอบสนองอำนาจของกิเลส การทำผิดศีลแต่ละครั้ง ก็คือการยอมให้กิเลสสามารถครอบงำจิตใจได้อย่างเต็มที่ จนถึงขั้นส่งผลให้มีการแสดงออกทางกายหรือทางวาจา นั่นเอง

ดังนั้น การทำผิดศีลแต่ละครั้ง จึงทำให้จิตหยาบกระด้างขึ้น ตามลักษณะของกิเลสที่ครอบงำจิตอยู่นั้น

ถ้ายิ่งทำผิดศีลมากครั้ง และบ่อยครั้งมากขึ้นเท่าไร จิตก็จะยิ่งหยาบกระด้างขึ้นไปเรื่อยๆ เมื่อจิตหยาบกระด้างขึ้น ก็ทำให้สามารถทำผิดได้รุนแรงมากขึ้นไปเรื่อยๆ ซึ่งก็จะส่งผลให้จิตหยาบกระด้างหนักขึ้นไปอีก เป็นวังวนพอกพูนไม่รู้จบสิ้น ทั้งนี้เพราะโดยทั่วไปนั้น คนเราจะไม่สามารถทำผิดได้ในขั้นที่หนักกว่าระดับความหยาบกระด้าง หรือระดับความประณีตของจิตที่เป็นอยู่ในขณะนั้น เว้นแต่จะมีเหตุปัจจัย/สิ่งแวดล้อม ที่รุนแรงมากๆ มาบีบคั้น เช่น คนที่เคยตบยุงอยู่เป็นประจำ แต่ไม่เคยฆ่าสัตว์ที่ใหญ่กว่านั้นเลย จิตของเขาย่อมอยู่ในความประณีตระดับนั้น เขาย่อมสามารถตบยุงได้ ด้วยความรู้สึกรู้สึกที่ราบเรียบเป็นธรรมดา เพราะการกระทำนั้นอยู่ในขั้นที่ไม่หยาบเกินกว่าสภาพจิตปกติของเขา

--แต่ถ้าให้เขาไปฆ่าเป็ดฆ่าไก่ เขาย่อมจะรู้สึกที่ไม่อยากจะทำ และเมื่อถูกเหตุการณ์บีบบังคับ ทำให้เขาเลี้ยงไม่ได้ เขาย่อมจะทำไปด้วยความรู้สึกที่ต้องฝืนใจเป็นอย่างมาก เพราะเป็นสิ่งที่หยาบกว่าสภาพจิตปกติของเขานั่นเอง

--และหลังจากนั้น เมื่อเขาต้องฆ่าเป็ดฆ่าไก่อีก เป็นครั้งที่ ๒, ๓, ๔, เขาย่อมจะสามารถทำได้ ด้วยความรู้สึกที่ฝืนใจน้อยลงไปเรื่อยๆ จนในที่สุดก็จะต้องฝืนใจเลย เพราะจิตของเขาจะหยาบกระด้างขึ้นเรื่อยๆ ตามจำนวนครั้งที่ทำลงไป ตั้งแต่ครั้งที่ ๑, ๒, ๓, ๔, แล้วหลังจากนั้น เขาก็ยอมที่จะฆ่าสัตว์ที่ใหญ่ขึ้นไปได้มากขึ้นเรื่อยๆ ตามวังวนเช่นเดียวกันนี้ เคยฟังคำให้สัมภาษณ์ของอดีตมือปืนรับจ้าง ได้ความว่ามีมือปืนโดยทั่วไปนั้น เมื่อต้องฆ่าคนครั้งแรก จะทำไปด้วยความรู้สึกที่ต้องฝืนใจ และทำใจได้ยากลำบากมาก และหลังจากทำงานครั้งแรกนั้นสำเร็จแล้ว ก็จะไม่รู้สึกแย่อยู่นานกว่าจะสงบลงได้ แต่พอทำครั้งที่ ๒, ๓, ๔, ๕ ก็ทำได้โดยสะดวกใจขึ้นเป็นลำดับ จนกระทั่งประมาณครั้งที่ ๖ หรือ ๗ ก็จะได้ด้วยความรู้สึกที่ราบเรียบเป็นปกติไม่เฉพาะการทำผิดศีลข้อแรก คือการฆ่าสัตว์ตัดชีวิตเท่านั้นที่อยู่ในวังวนแบบนี้ การทำผิดศีลข้ออื่น ๆ ก็หนีไม่พ้นวังวนนี้เช่นกัน ซึ่งส่งผลให้คนที่ผิดศีลนั้น มีจิตใจที่หยาบกระด้างขึ้นเรื่อยๆ ไม่รู้จักจบจักสิ้น ทำให้เขาต้องห่างไกลจากความสุขอันประณีต ละเอียดอ่อนออกไปทุกที ต้องอยู่กับสภาพจิตที่เร่าร้อน หยาบกระด้างขึ้นทุกขณะครั้นพอได้มีโอกาสมาศึกษาศีล กิเลสทั้งหลายเหล่านั้นจึงครอบงำจิตใจได้น้อยลง เพราะถูกบังคับควบคุมไว้ตลอดเวลา เพื่อไม่ให้แสดงฤทธิ์รุนแรงจนถึงขั้นแสดงตัวออกมาทางกาย หรือทางวาจา กิเลสจึงมีกำลังอ่อนลงเรื่อยๆ ส่งผลให้จิตประณีต ละเอียดอ่อนขึ้นไปเรื่อยๆ เช่นคนที่เคยฆ่าเป็ดฆ่าไก่อยู่เป็นประจำนั้น ถ้าเขาวางเว้นจากการฆ่าสัตว์เป็นเวลานานๆ ครั้นต่อมาเขาต้องกลับไปฆ่าเป็ดฆ่าไก่อีก เขาก็ยอมจะทำได้ด้วยความรู้สึกที่ยากลำบาก ต้องฝืนใจมากกว่าในครั้งสุดท้ายที่เขาเคยทำมา ทั้งนี้ก็เพราะ จิตใจของเขาเริ่มประณีตขึ้นมาแล้วนั่นเอง การถือศีลแต่ละข้อนั้น จะส่งผลให้เกิดการขัดเกลา การปรับปรุงพัฒนาจิต ในทิศทางที่แตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกิเลสที่คอยบงการให้การกระทำผิดศีลข้อนั้นๆ เกิดขึ้น ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

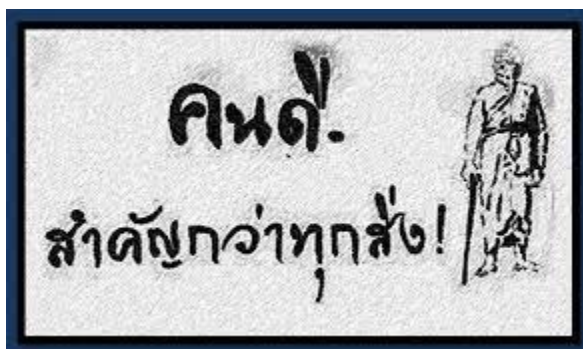
๑. การฆ่าสัตว์ กิเลสตัวหลักที่คอยบงการก็คือโทสะ (ความโกรธ) คือความไม่พอใจในสัตว์ที่ถูกฆ่านั้น กิเลสตัวรองก็คือโลภะ (ความโลภ) เพราะบางคนฆ่าสัตว์เนื่องจากความโลภเข้าครอบงำ เช่น อยากได้เงินค่าจ้าง ต้องการสัตว์นั้นมาเป็นอาหาร ความหวงแหนในทรัพย์สินสมบัติของตนจึงฆ่าสัตว์เพื่อปกป้องทรัพย์สินนั้น เพื่อให้คนยอมรับในความกล้าหาญ หรือเพื่อลาภยศที่จะตามมาจึงฆ่าสัตว์ให้คนเห็น ฯลฯ นอกจากนี้ก็ยังมีสาเหตุมาจากกิเลสที่เป็นบริวาร ของโทสะหรือโลภะอีกเช่น ความพยาบาท ความอิจฉาริษยา ความแข่งดี ความตระหนี่ ฯลฯ

๒. การลักทรัพย์ กิเลสตัวหลักที่คอยบงการก็คือโลภะ คือความอยากได้ในทรัพย์สินนั้น กิเลสตัวรองก็คือโทสะ เช่น บางคนลักทรัพย์เพราะความโกรธในตัวเจ้าของทรัพย์สินนั้น ทั้งที่ความจริงแล้ว ไม่ได้อยากได้ของสิ่งนั้นเลย ฯลฯ สาเหตุจากกิเลสที่เป็นบริวารก็เช่น ความพยาบาท ความอิจฉาริษยา ความแข่งดี ฯลฯ

๓. การประพุดิผิดในกาม กิเลสตัวหลักที่คอยบงการคือโลภะ คือความยินดี พอใจในหญิง หรือชาย นั้น กิเลสตัวรองคือโทสะ เช่น บางคนประพุดิผิดในกามเพราะความโกรธในคู่ของตน จึงทำเพื่อประชด หรือ โกรธในผู้ที่หวงแหวนคนที่เราประพุดิผิดด้วยนั้น หรืออาจจะโกรธในตัวคนที่เราล่วงเกินนั่นเองเลยก็ได้ จึงทำการล่วงเกินเพื่อให้คนคนนั้นเจ็บใจ หรือเป็นเพราะอารมณ์ไม่ดี จึงประพุดิผิดในกามเพื่อระบายความเครียด ฯลฯ สาเหตุจากกิเลสที่เป็นบริวารก็เช่น ความพยาบาท ความอิจฉาริษยา ทำไปเพื่อโอ้อวด ความแข่งดี ฯลฯ

๔. การพุดิต กิเลสตัวหลักที่คอยบงการนั้น อาจเป็นโลภะ หรือโทสะก็ได้ เช่น บางคนโกหก หลอกลวง เพราะอยากได้ทรัพย์ของผู้อื่นมาเป็นของตน บางคนโกหกเพราะความโกรธ เลยโกหกเพื่อให้คนที่ตนโกรธนั้นเดือดร้อน หรือได้รับความเสียหาย บางคนโกหกเพราะกลัวความผิด หรือกลัวความเดือดร้อนที่จะตามมาหากพุดิตความจริงออกไป ฯลฯ สาเหตุจากกิเลสที่เป็นบริวารก็เช่น ความพยาบาท ความอิจฉาริษยา ความตระหนี่ ความโอ้อวด ความแข่งดี ฯลฯ

๕. การตึมน้ำเมา รวมถึงของมีนเมาและสิ่งเสพติดทั้งหลาย อันเป็นสาเหตุให้ขาดสติ ซึ่งจะทำให้เกิดการผิดศีลข้ออื่นๆ ตามมา เพราะสติเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะคอยรักษาคุณความดีทั้งหลายไว้ และป้องกัน รักษาจิตจากสิ่งเลวร้ายทั้งหลาย กิเลสตัวหลักที่คอยบงการคือโลภะ คือความปรารถนาในความเพลิดเพลินยินดีอันเกิดจากการตึมน้ำเมา หรือเสพนั่น กิเลสตัวรองคือโทสะ เช่น บางคนตึมน้ำเมา หรือเสพสิ่งเสพติดเพราะความเครียด ความกังวลใจ ความทุกข์จากความผิดหวัง (สิ่งเหล่านี้จัดเป็นจิตในตระกูลโทสะ) ฯลฯ สาเหตุจากกิเลสที่เป็นบริวารก็เช่น ทำไปเพื่อโอ้อวด ความแข่งดี ฯลฯ

การที่จำเป็นต้องห้ามจิตเพื่อที่จะรักษาศีลให้บริสุทธิ์ในแต่ละครั้งนั้น จะเป็นการขัดเกลา หรือปรับสภาพจิต ให้ประณีตขึ้นจากความหยาบกระด้างของกิเลสตัวใด ก็ขึ้นกับว่ากิเลสที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า ที่พยายามครอบงำจิต ให้ทำผิดศีลข้อนั้นในครั้งนั้น เป็นกิเลสตัวใดนั่นเอง การห้ามจิตในครั้งนั้น ก็จะเป็นการป้องกันการพอกพูนขึ้นของกิเลสตัวนั้น และในระยะยาวก็จะทำให้กิเลสตัวนั้นๆ อ่อนกำลังลง แต่โดยรวมแล้วการห้ามจิตแต่ละครั้ง ก็ย่อมจะทำให้จิตประณีตขึ้นด้วยกันทั้งนั้น หรืออย่างน้อยที่สุดก็คือ จะไม่ทำให้จิตหยาบกระด้างมากขึ้นไปอีก

นอกจากประโยชน์ของการรักษาศีลแล้วบุคคลที่ยังได้รับบุญจากการรักษาศีล ดังนี้

ความเป็นผู้ทำบุญไว้แต่ปางก่อน (ปุพเพ จะ กะตะปุญญาตา)

"น้ำหยดทีละหยด ยังสามารถเต็มตุ่มได้ฉันใด บัณฑิตหมั่นสั่งสมบุญทีละน้อย ย่อมเต็มเปี่ยมด้วยบุญฉันนั้น" ความเป็นผู้ปรารถนาพระพุทธานุภาพ พระปัจเจกพุทธเจ้า และพระชินาสพ สร้างสมกุศลไว้ในชาติที่ล่วงมาแล้ว ชื่อว่า ความเป็นผู้ทำบุญไว้แต่ปางก่อน แม้ความเป็นผู้ทำบุญไว้ในก่อนนั้น ก็เป็นมงคล เพราะเหตุไร เพราะทำอธิบายว่า ความเป็นผู้ทำบุญไว้แต่ปางก่อน ย่อมให้บรรลุนิพพานได้ เมื่อจบคาถาแม่ ๔ บทที่แสดงต่อพระพักตร์ของพระพุทธานุภาพและพระปัจเจกพุทธเจ้า หรือที่ฟังเฉพาะพระพักตร์ของพระพุทธานุภาพ หรือสาวกของพระพุทธานุภาพ

ก็มีมนุษย์ผู้ใดสร้างบารมีไว้ มีกุศลมูลอันแน่นหนามาก่อน มนุษย์ผู้นั้นทำวิปัสสนาให้เกิดแล้วย่อม บรรลุธรรมที่สิ้นอาสวะ ด้วยกุศลมูลนั้นนั่นแล เหมือนพระเจ้ามหากัปปิณะและอัครมเทสี

ด้วยเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัสว่า ความเป็นผู้ทำบุญไว้ในก่อน เป็นมงคล

บุญ คือ สิ่งซึ่งเกิดขึ้นในจิตใจแล้วทำให้จิตใจใสสะอาด ปราศจากความเศร้าหมองขุ่นมัว ก้าวขึ้นสู่ ภูมิที่ดี เกิดขึ้นจากการที่ใจสงบทำให้เลือกคิดเฉพาะสิ่งที่ดี ที่ถูก ที่ควร ที่เป็นประโยชน์ แล้วพูดดี ทำดี ตามที่ คิดนั้น

บุญ เมื่อเกิดขึ้นแล้วย่อมส่งผลปรุงแต่งใจของเราให้มีคุณภาพดีขึ้น คือตั้งมั่นไม่หวั่นไหว บริสุทธิ์ ผุดผ่องสว่างไสว โปร่งโล่ง ไม่อึดอัด อึดเอิบ ไม่กระสับกระส่าย ชุ่มชื่นเบาสบาย ผ่อนคลายไม่ตึงเครียด นุ่มนวล ครอบงำการงาน และบุญที่เกิดขึ้นนี้ยังสามารถสะสมไว้ในใจได้อีกด้วย

คนทั่วไปแม้จะมองไม่เห็น "บุญ" แต่ก็สามารถรู้อาการของบุญ หรือ ผลของบุญได้ คือเมื่อเกิดขึ้น แล้วทำให้จิตใจชุ่มชื่นเป็นสุข เปรียบได้กับ "ไฟฟ้า" ซึ่งเรามองไม่เห็นตัวไฟฟ้าโดยตรง แต่เราสามารถรับรู้ อาการของไฟฟ้าได้ เช่น เมื่อไฟฟ้าผ่านเข้าไปในหลอดไฟแล้วเกิดแสงสว่างขึ้น หรือเมื่อผ่านเข้าไปในเครื่อง ปรับอากาศแล้วเกิดความเย็นขึ้น เป็นต้น

คำว่า "บุญ" หมายถึง ธรรมชาติอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นที่ใจ ธรรมชาติที่ชำระจิตใจให้สะอาดให้ผ่องใส มีผลได้แก่ความสุขที่เกิดทางใจ สิ่งอันเป็นที่ตั้งแห่งการทำบุญ หรือกล่าวอย่างง่าย ๆ ว่า การกระทำที่เกิดเป็นบุญ เป็นกุศล แก่ผู้กระทำ คือ บุญกิริยาวัตถุ ๑๐ ประการ

บุญกิริยาวัตถุ มาจากภาษาบาลี คือ ปุญญกิริยาวัตถุ เมื่อแยกบทแล้วได้ ๓ บท

ได้แก่ ปุญญ + กิริยา + วัตถุ

ปุญญ	หมายถึง	การงานดี	ที่ชำระความเศร้าหมองเราร้อน
กิริยา	หมายถึง	ควรทำ	
วัตถุ	หมายถึง	เป็นเหตุ	เป็นที่ตั้งแห่งผลดี

เมื่อรวมกันแล้ว แปลความว่า “ความดีที่ควรทำ เพราะเป็นเหตุเป็นที่ตั้งแห่งผลดี”

บุญกิริยาวัตถุ ๑๐ ประการ มีดังนี้

๑. บุญสำเร็จได้ด้วยการบริจาคทาน (ทานมัย) คือ การให้ทาน การให้อภัย และการเสียสละ ได้แก่ ทรัพย์ สิ่งของ เงินทอง ตลอดจนกำลังกาย สติปัญญา ความรู้ความสามารถ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่นโดย ส่วนรวม รวมถึงการละกิเลส โลภะ โทสะ โมหะ ออกจากจิตใจ จนถึงการสละชีวิตอันเป็นสิ่งมีค่าที่สุดเพื่อการ ปฏิบัติธรรม

๒. บุญสำเร็จได้ด้วยการรักษาศีล (ศีลมัย) คือ การตั้งใจรักษาศีล และการปฏิบัติตนไม่ให้ละเมิดศีล ไม่ว่าจะเป็นศีล ๕ หรือศีล ๘ ของอุบาสกอุบาสิกา ศีล ๑๐ ของสามเณร หรือ ๒๒๗ ข้อของพระภิกษุ เพื่อ รักษากาย วาจา และใจ ให้บริสุทธิ์สะอาด พ้นจากกายทุจริต ๔ ประการ คือ ละเว้นจากการฆ่าสัตว์ ละเว้น จากการลักทรัพย์ ละเว้นจากการประพฤติผิดในกาม และเสพสิ่งเสพติดมีนเมา อันเป็นที่ตั้งแห่งความ ประมาท วจีทุจริต ๔ ประการ คือไม่พูดส่อเสียด ไม่พูดปด ไม่พูดเพ้อเจ้อ และไม่พูดคำหยาบ มโนทุจริต ๓ ประการ คือ ไม่หลงงมงาย ไม่พยาบาท ไม่หลงผิดจากทำนองคลองธรรม

๓. **บุญสำเร็จได้ด้วยการภาวนา (ภาวนามัย)** คือการอบรมจิตใจในการละกิเลส ตั้งแต่ขั้นหยาบไปจนถึงกิเลสอย่างละเอียด ยกกระดับจิตใจให้สูงขึ้นโดยใช้สมาธิปัญญา รู้ทางเจริญและทางเสื่อม จนเข้าใจอริยสัจ ๔ คือ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และมรรค เป็นทางไปสู่ความพ้นทุกข์ บรรลุมรรค ผล นิพพานได้ในที่สุด

๔. **บุญสำเร็จได้ด้วยการประพฤติอ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้ใหญ่ (อปจายนามัย)** คือการให้ความเคารพผู้ใหญ่และผู้มีพระคุณ ๓ ประเภท คือ ผู้มี วิทยุฒิ ได้แก่พ่อแม่ ญาติพี่น้องและผู้สูงอายุ ผู้มี คุณวุฒิ หรือคุณสมบัติ ได้แก่ ครูบาอาจารย์ พระภิกษุสงฆ์ และผู้มี ชาติวุฒิ ได้แก่พระมหากษัตริย์ และเชื้อพระวงศ์

๕. **บุญสำเร็จได้ด้วยการชวนชววยในกิจการที่ชอบ (เวทยาวัจจมาย)** คือ การกระทำความดีที่เป็นคุณงามความดี ที่เกิดประโยชน์ต่อคนส่วนรวม โดยเฉพาะทางพระพุทธศาสนา เช่น การชักนำบุคคลให้มาประพฤติปฏิบัติธรรม มีทาน ศีล ภาวนา เป็นต้น ในฝ่ายสัมมาทิฐิ

๖. **บุญสำเร็จได้ด้วยการให้ส่วนบุญ (ปัตติทานมัย)** คือ การอุทิศส่วนบุญกุศลที่ได้กระทำไว้ ให้แก่สรรพสัตว์ทั้งปวง การบอกให้ผู้อื่นได้ร่วมอนุโมทนาด้วย ทั้งมนุษย์และอมนุษย์ ได้ทราบข่าวการบุญการกุศลที่เราได้กระทำไป

๗. **บุญสำเร็จได้ด้วยการอนุโมทนา (ปัตตานุโมทานามัย)** คือ การได้ร่วมอนุโมทนาบุญกับผู้อื่น เช่น กล่าวคำว่า “สาธุ” เพื่อเป็นการยินดี ยอมรับความดี และขอมีส่วนร่วมในความดีของบุคคลอื่น เมื่อเราได้รับรู้ในบุญของบุคคลนั้นแล้ว ถึงแม้ว่าเราไม่มีโอกาสได้กระทำ ก็ขอให้ได้มีโอกาสได้แสดงการรับรู้ด้วยใจปีติยินดีในบุญกุศลนั้น ผลบุญก็จะเกิดแก่บุคคลที่ได้อนุโมทนาบุญนั้นเองด้วย

๘. **บุญสำเร็จได้ด้วยการฟังธรรม (ธัมมัสสวนมัย)** คือ การตั้งใจฟังธรรมที่ไม่เคยได้ฟังมาก่อน หรือที่เคยฟังแล้วก็รับฟังเพื่อได้รับความกระจ่างมากขึ้น บรรเทาความสงสัยและทำความเข้าใจให้ถูกต้องยิ่งขึ้น จนเกิดปัญญาหรือความรู้ก็พยายามนำเอาความรู้และธรรมะนั้นนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ สู่หนทางเจริญต่อไป

๙. **บุญสำเร็จด้วยการแสดงธรรม (ธัมมเทศนามัย)** คือ การบอกเล่า การแสดงธรรมให้ผู้อื่นได้ฟัง ได้เห็นในการกระทำของเรา หรือการประพฤติปฏิบัติด้วยกาย วาจา ใจ ในทางที่ชอบ เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุคคลอื่น หรือทำให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธา มาประพฤติปฏิบัติธรรมต่อไป

๑๐. **บุญสำเร็จได้ด้วยการทำความเห็นให้ตรง (ทิฐฐชุกัมม)** คือ ความเข้าใจในเรื่อง บาป บุญ คุณ โทษ สิ่งที่เป็นแก่นสารสาระหรือที่ไม่ใช่แก่นสารสาระ ทางเจริญทางเสื่อม สิ่งอันควรประพฤติสิ่งอันควรละเว้น ตลอดจนการกระทำความคิดความเห็นให้เป็นสัมมาทิฐิอยู่เสมอ

บุญกิริยาวัตถุทั้ง ๑๐ ประการนี้ ผู้ใดได้ปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งหรือยิ่งมากจนครบ ๑๐ ประการแล้ว ผลบุญย่อมเกิดแก่ผู้ได้กระทำมากตามบุญที่ได้กระทำ

ผลของบุญ

บุญเมื่อเกิดขึ้นแล้วก็มีผลกับตัวเรา ๔ ระดับ คือ

๑. **ระดับจิตใจ** เป็นบุญที่เกิดผลทันที คือ ทำความดีปุ๊บก็เกิดปั๊บ ไม่ต้อง รอชาติหน้า เกิดขึ้นเองในใจของเราทำให้

- สุขภาพทางใจดีขึ้น คือ มีใจเยือกเย็น ตั้งมั่น ไม่หวั่นไหวต่อคำยกยอหรือตำหนิติเตียน มีใจที่ปลอดโปร่ง เบาสบาย เป็นสุข

- สมรรถภาพของใจดีขึ้น คือ เป็นใจที่สะอาดผ่องใส ใช้คิดเรื่องราวต่างๆ ได้รวดเร็ว ว่องไว ลึกซึ้ง กว้างไกล รอบคอบ เป็นระเบียบ และตัดสินใจ ได้ฉับพลันถูกต้องไม่ลังเล

๒. ระดับบุคลิกภาพ คนที่ให้ทาน รักษาศีล เจริญภาวนา อย่างสม่ำเสมอ จะทำให้มีใจที่สงบ แขม่วชื่น เบิกบาน ชุ่มเย็น นอนหลับสบาย ไม่มีความกังวลหม่นหมอง หน้าตาผิวพรรณจึงผ่องใส ใจเปี่ยมไปด้วยบุญ ไม่คิดโลภอยากได้ของใคร ไม่คิดสร้างความเดือดร้อนให้ใคร มีแต่คิดช่วยเหลือเขา จึงมีความมั่นใจในตัวเอง มีความมองอาจสง่างามอยู่ในตัว ไปถึงไหนก็สามารถวางตัว ได้พอเหมาะพอดี บุคลิกภาพย่อมดีขึ้นเป็นลำดับ

๓. ระดับวิถีชีวิต วิถีชีวิตของคนเรา เกิดจากการสรุปผลบุญและผลบาปที่เราได้ทำมาตั้งแต่ภพชาติ ก่อนๆ จนถึงภพชาติปัจจุบัน เป็นผลของบุญระดับจิตใจและระดับบุคลิกภาพรวมกัน ชักนำให้เราได้รับสิ่งที่น่าปรารถนา ตอบสนองมาจากภายนอก เช่น ได้รับลาภ ยศ สรรเสริญ สุข แต่การที่เราทำดี แล้ววิถีชีวิตของเรา จะดีเต็มที่หรือไม่นั้น ยังขึ้นอยู่กับบุญเก่าหรือบาปในอดีตที่เราเคยทำไว้ด้วย เรื่องการให้ผลของบุญและบาป จึงเป็นเรื่องที่สลับซับซ้อน เช่นบางครั้งขณะที่เราตั้งใจทำความดีอยู่ แต่ผลบาปในอดีตตามมาทัน ทำให้ถูกใส่ร้าย ป้ายสี หรือประสบเคราะห์กรรม บางคนจึงเข้าใจผิด คิดว่าทำดีแล้วไม่ได้ดี ทำให้หมดกำลังใจในการทำ ความดี แท้จริงแล้ว ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะในขณะนั้น ผลบาปที่เราเคยทำในอดีตกำลังส่งผลอยู่ แต่บุญที่กำลังทำอยู่ใน ปัจจุบันย่อมไม่ไร้ผล เมื่อเราตั้งใจทำบุญต่อไปโดยไม่ย่อท้อ และไม่ทำบาปนั้นอีก เคราะห์กรรมนั้นย่อมหมด สิ้นไป และได้รับผลของบุญ คือ ความสุข ความสำเร็จได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วยในที่สุด

๔. ระดับสังคม เมื่อเราทำความดีมาแล้วอย่างเต็มที่ ไม่ว่าจะไปอยู่สังคมใด บุญก็จะส่งผลให้เป็น บุคคลที่สังคมยอมรับนับถือ ได้เป็นผู้นำของสังคม นั้น และจะเป็นผู้ชักนำสมาชิกในสังคมให้ทำความดีตาม อย่าง ทำให้เกิดความสงบร่มเย็น และความเจริญก้าวหน้าขึ้นในสังคมนั้นๆ โดยลำดับ

๒.๒ การบันทึกความดีที่กระทำในแต่ละวัน “๗ กิจวัตรความดี” ประกอบด้วย

๒.๒.๑ สวดมนต์ก่อนนอน

๒.๒.๒ นั่งสมาธิอย่างน้อย ๑๕ นาที

๒.๒.๓ จัดเก็บห้องนอน ห้องน้ำ ห้องครัว ให้สะอาดเป็นระเบียบ

๒.๒.๔ จับดีคนรอบข้าง เริ่มต้นง่าย ๆ ให้เป็นรูปธรรม

- **คิดดี** คือ เริ่มต้นที่ นึกถึงความดีของคนรอบข้างให้มาก ๆ
- **พูดดี** คือ เริ่มต้นที่ พูดจาไพเราะไม่หยาบคาย ไม่ส่อเสียด
- **ทำดี** คือ เริ่มต้นที่ บำเพ็ญประโยชน์ ออมบุญ

๒.๒.๕ พูดจาไพเราะ สวัสดิ์ ขอบคุณ ขอโทษ ขออภัย อนุโมทนาบุญ หรือแสดงความยินดี ต่อผู้อื่นเมื่อเขาได้ดี

๒.๒.๖ บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ออมบุญ ช่วยเหลือคนรอบข้างด้วยความจริงใจ

๒.๒.๗ ร่วมกิจกรรมชั่วโม่งสุขจริงหนอ คือช่วงเวลาแห่งความสุขที่ครอบครัวที่ผ่านการอบรม จะได้มาพบปะกัน สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง และร่วมทำกิจกรรม ดังต่อไปนี้

- สวดมนต์ทำวัตรเย็น
- นั่งสมาธิ
- อ่านคำครู ผู้นำกลุ่มจะอ่านถ้อยคำธรรมะอันทรงคุณค่าให้สมาชิกทุกท่านได้ ครอบตาม
- แบ่งปันประสบการณ์ดี ๆ เล่าเรื่องราว ประสบการณ์ ความประทับใจ จากการทำ กิจวัตรความดีในช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมา ให้เพื่อนสมาชิกท่านอื่นได้ฟัง ได้ร่วม

อนุโมทนาบุญ และเป็นการสร้างแรงบันดาลใจซึ่งกันและกัน ทำให้สมาชิกในชุมชนทุกคนเกิดความมุ่งมั่นที่จะทำกิจกรรมที่ดีให้ครบทุกข้อในทุกวัน

- เล่าธรรมะประกอบสื่อ
- อธิษฐานจิตร่วมกัน ผู้นำกลุ่มนำสมาชิกกล่าวคำอธิษฐานจิตโดยพร้อมเพรียงกัน

๒.๓ จัดให้ผู้เข้าอบรมได้มีการบำเพ็ญประโยชน์ในสถานที่ต่าง ๆ ๑ ครั้ง ในพื้นที่ หรือ เขตปริมณฑล แบบไม่พักค้าง

ปัจจัยความสำเร็จ

ประกอบด้วย

๑. แต่งตั้งคณะทำงานโครงการ ภาครัฐ และภาคประชาชนที่มีความตั้งใจที่จะส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนอินทามระ๑ (ลับแล) มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและสามารถสร้างครอบครัวให้อบอุ่น โดยใช้หลักทางพระพุทธศาสนา (ศีล ๕) เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

๒. ใช้แนวความคิดส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อจูงใจให้ประชาชนในชุมชนอินทามระ ๑ (ลับแล) เข้าร่วมการอบรม

การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation)

- กระบวนการที่ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีโอกาสได้เข้าร่วมในการแสดงทัศนคติร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทาง ร่วมแก้ไขและร่วมในกระบวนการตัดสินใจ

การบริหารราชการยุคใหม่ต้องเน้นการมีส่วนร่วมเนื่องจาก

- เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองมีการเปลี่ยนแปลง
- สังคมไทยและคนไทยพัฒนาสู่สังคมประชาธิปไตยยุคใหม่
- ภาคสังคมและประชาชนมีการพัฒนาเรียกร้องสิทธิในการรับรู้ตัดสินใจ และมีส่วนร่วม

แนวทางที่จะดำเนินการให้เกิดการมีส่วนร่วม

- ต้องจัดให้มีการเผยแพร่ข้อมูล (Inform)
- รับฟังความคิดเห็นของประชาชน (Consult)
- ให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง (Involve)
- สร้างความร่วมมือระหว่างรัฐและประชาชน (Collaborate)
- เสริมอำนาจประชาชน (Empower)

ระดับของการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย

- รับฟังข้อมูลข่าวสาร
- แสดงความคิดเห็น
- สมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม
- เข้าร่วมกิจกรรมด้วย
- ร่วมตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมครบกระบวนการ

ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม

ภาคราชการ

- ๑) ทราบถึงปัญหาและการแก้ไขก่อนที่บานปลาย
- ๒) ลดความขัดแย้ง/การต่อต้านจากประชาชน
- ๓) ช่วยให้งานบรรลุผลสำเร็จตรงตามความต้องการของประชาชน
- ๔) ได้รับความร่วมมือ+การสนับสนุนและความไว้วางใจจากประชาชน

ภาคประชาชน

- ๑) เข้าใจถึงการทำงานของภาครัฐและมีแนวโน้มที่จะประนีประนอม
- ๒) ให้ความร่วมมือมากขึ้น
- ๓) เชื่อมั่นในการตัดสินใจของภาครัฐ

๓. มีการคัดเลือกประชาชนในชุมชนอินทามระ ๑ (ลับแล) เข้าการอบรมโดยพิจารณาจากความสมัครใจ ความพร้อมในเรื่องของเวลาที่สามารถอบรมได้ครบหลักสูตร

๔. ใช้การสร้างพันธะทางสังคม โดยนำแนวคิดทฤษฎีพันธะทางสังคม ที่มีใจความสำคัญว่าบุคคลที่มีความผูกพันกับองค์กรหรือกลุ่มในสังคม ได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน และเพื่อน มักจะมีแนวโน้มไม่ประกอบอาชญากรรม โดยมีองค์ประกอบของพันธะทางสังคม ด้วยกัน ๔ ประการ (Hirschi, ๑๙๖๙) คือ

๔.๑) **ความผูกพัน (Attachment)** หมายถึง การที่บุคคลมีความผูกพัน รักใคร่ต่อบุคคลอื่น หรือมีความสนใจในความรู้สึกนึกคิดของบุคคล ซึ่งความผูกพันนี้เป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่จะให้บุคคลเกิดการยอมรับบรรทัดฐานของสังคม ส่งผลให้บุคคลสร้างสามัญสำนึกที่จะควบคุมตนเองให้เป็นคนดีของสังคม ดังนั้น ความผูกพันจึงเป็นองค์ประกอบด้านอารมณ์ ความรักของ พันธะสัญญาที่ผูกมัดบุคคลที่มีต่อสังคม

๔.๒) **ข้อผูกมัด (Commitment)** หมายถึง การที่บุคคลผูกมัดการดำเนินชีวิตตามธรรมเนียมของคลองธรรมของสังคม คือการได้ศึกษาเล่าเรียนเพื่อที่จะประกอบอาชีพโดยสุจริต มีครอบครัวที่อบอุ่น เพื่อจะได้ประสบความสำเร็จในชีวิต ส่งผลให้บุคคลไม่ยอมยกย่ำผิดกฎหมาย เนื่องจากเป็นการที่จะต้องสูญเสียความสำเร็จในชีวิต ดังนั้น ข้อผูกมัดจึงเป็นองค์ประกอบด้านความมีเหตุผลของพันธะสัญญาที่บุคคลมีต่อสังคม

๔.๓) **การเข้าร่วม (Involvement)** หมายถึง การที่บุคคลได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม เช่น การทำงาน มีกิจกรรมครอบครัว ร่วมกิจกรรมทางศาสนา ฯลฯ เป็นเหตุให้บุคคลถูกจำกัดเวลาที่จะไปประกอบอาชญากรรม เนื่องจากเวลาส่วนมากได้ถูกใช้ไปกับกิจกรรมของสังคม ดังนั้น การเข้าร่วมถือเป็นองค์ประกอบด้านกิจกรรมของพันธะสัญญาที่บุคคลมีต่อสังคม

๔.๔) **ความเชื่อ (Belief)** หมายถึง ระดับของความเชื่อถือที่บุคคลมีต่อค่านิยม และบรรทัดฐานของสังคมหากบุคคลใดมีความเชื่อต่อค่านิยมและบรรทัดฐานทางสังคมสูง ก็จะมีแนวโน้มที่จะไม่ทำผิดกฎระเบียบของสังคม ดังนั้น ความเชื่อจึงเป็นองค์ประกอบด้านจริยธรรมของพันธะสัญญาผูกมัดที่บุคคลมีต่อสังคม

๕. ใช้แนวคิดทฤษฎีปัญญาสังคม (Social Learning Theory)

การนำทฤษฎีปัญญาสังคมของ Albert Bandura (๑๙๖๒ - ๑๙๘๖) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน เป็นผู้พัฒนา ทฤษฎีนี้ขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าของตนเอง เดิมใช้ชื่อว่า "ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม" (Social Learning Theory) ต่อมาเขาได้เปลี่ยนชื่อทฤษฎีเพื่อความเหมาะสมเป็น "ทฤษฎีปัญญาสังคม" ทฤษฎีปัญญาสังคมเน้นหลักการเรียนรู้โดยการสังเกต (Observational Learning) เกิดจากการที่บุคคลสังเกตการกระทำของผู้อื่นแล้วพยายามเลียนแบบพฤติกรรมนั้น ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมทางสังคมเราสามารถพบได้ในชีวิตประจำวัน เช่น การออกเสียง การขับรถยนต์ การเล่นเกมกีฬาประเภทต่างๆ เป็นต้น

ขั้นตอนของการเรียนรู้โดยการสังเกต

๑. **ขั้นให้ความสนใจ (Attention Phase)** ถ้าไม่มีขั้นตอนนี้ การเรียนรู้อาจจะไม่เกิดขึ้น เป็นขั้นตอน ที่ผู้เรียนให้ความสนใจต่อตัวแบบ (Modeling) ความสามารถ ความมีชื่อเสียง และคุณลักษณะเด่นของตัวแบบจะเป็นสิ่งดึงดูดให้ผู้เรียนสนใจ

๒. **ขั้นจำ (Retention Phase)** เมื่อผู้เรียนสนใจพฤติกรรมของตัวแบบ จะบันทึกสิ่งที่สังเกตได้ไว้ในระบบความจำของตนเอง ซึ่งมักจะจดจำไว้เป็นจินตภาพเกี่ยวกับขั้นตอนการแสดงพฤติกรรม

๓. **ขั้นปฏิบัติ (Reproduction Phase)** เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนลองแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบ ซึ่งจะส่งผลให้มีการตรวจสอบการเรียนรู้ที่ได้จดจำไว้

๔. **ขั้นจูงใจ (Motivation Phase)** ขั้นตอนนี้เป็นขั้นแสดงผลของการกระทำ (Consequence) จากการแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบ ถ้าผลที่ตัวแบบเคยได้รับ (Vicarious Consequence) เป็นไปในทางบวก (Vicarious Reinforcement) ก็จะจูงใจให้ผู้เรียนอยากแสดงพฤติกรรมตามแบบ ถ้าเป็นไปในทางลบ (Vicarious Punishment) ผู้เรียนก็มักจะงดเว้นการแสดงพฤติกรรมนั้นๆ

แผนการปฏิบัติการ และงบประมาณ

กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	งบประมาณ
๑. อบรมโครงการชุมชนศีล ๕ สร้างครอบครัวอบอุ่น ชุมชน อินทามระ ๑ (ลับแล) แบบพัก-ค้าง ๓ วัน ๒ คืน	ประชาชนในชุมชนอินทามระ ๑ (ลับแล) จำนวน ๓ รุ่น รุ่นละ ๖๐ คน รวมทั้งสิ้น ๑๘๐ คน	๕๐๐,๐๐๐.-บาท
๒. การบำเพ็ญประโยชน์ รุ่นละ ๑ วัน แบบไป-กลับ	ประชาชนในชุมชนอินทามระ ๑ (ลับแล) จำนวน ๓ รุ่น รุ่นละ ๖๐ คน รวมทั้งสิ้น ๑๘๐ คน	๖๐,๐๐๐.-บาท

แนวทางการบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	กิจกรรมควบคุม
๑.อบรมโครงการชุมชนศีล ๕ สร้างครอบครัวอบอุ่น ทัศนศึกษา ชุมชนอินทามระ ๑ (ลับแล)	๑.๑กลุ่มเป้าหมายไม่ให้ความสนใจและอาจจะไม่อยู่เข้าอบรม ได้ครบตามเวลาที่กำหนด	- กำหนดสถานที่อบรมนอกพื้นที่ - มีเงื่อนไขหากผู้เข้ารับการอบรมไม่ เข้ารับการอบรมครบตามเวลาและ หลักเกณฑ์ที่กำหนดจะไม่ได้รับการ ประกาศเป็นชุมชนศีล ๕

๒. การจัดทำหลักสูตรในการอบรม	๑.๒ วิทยาการติดภารกิจ ๑.๓ กลุ่มเป้าหมายไม่นำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ๑.๔ กลุ่มเป้าหมายไม่เห็นประโยชน์ หรือเห็นประโยชน์แต่ไม่นำมาปฏิบัติอย่างจริงจัง ๒.๑ เนื้อหาแต่ละวิชาที่เน้นด้านการละเว้นตามแนวทางของศีล ๕ และด้านการพัฒนานิสัยผู้เข้ารับการอบรมคิดว่าตนจะไม่สามารถปฏิบัติได้ครบทุกข้อ	- เตรียมหาวิทยากรสำรองไว้ - จัดตั้งอาสาสมัครในชุมชนที่ผ่านการอบรมและประพฤติตนเป็นแบบอย่างมาทำหน้าที่เป็นผู้สังเกตพฤติกรรมผู้ผ่านการอบรมโดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ตนรับผิดชอบในเชิงลับเพื่อสังเกตและบันทึกการติดตามผล - เน้นให้วิทยากรใช้หลักจิตวิทยาในเรื่องของการสร้างความศรัทธาและความเชื่อมั่นให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำไปฝึกฝน โดยเน้นการปฏิบัติอย่างมีสติและชี้แนะว่าการปฏิบัติตามที่อบรมนั้นจะสามารถปรับเปลี่ยนชีวิตให้ดีขึ้นทำให้ครอบครัวมีความสุขขึ้นโดยอาจจะยังไม่เห็นผลในระยะเวลานั้น - ระยะเวลาที่ใช้ในการอบรมควรใช้เทคนิคด้วยการแบ่งเป็นการบรรยายเนื้อหาทางวิชาการ สลับกับการกำหนดบทบาทสมมติ โดยและแบ่งกลุ่มให้ผู้อบรมได้แสดงเพื่อความเข้าใจในเนื้อหาและไม่เกิดความเบื่อหน่าย - ระยะเวลาในการปฏิบัติเพื่อละเว้นศีล ๕ อาจจะเน้นข้อที่สามารถปฏิบัติได้ก่อนและฝึกปฏิบัติในข้อที่ยากขึ้นตามลำดับเวลาต่อไปโดยการบันทึกลงในสมุดรายงาน - ยกเว้นผู้ประกอบอาชีพขายสิ่งมีชีวิตสำหรับบริโภค

การประเมินผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

ตัวชี้วัดด้านผลลัพธ์ (outcome)

- ผู้เข้ารับการอบรมโครงการชุมชนศีล ๕ สร้างครอบครัวอบอุ่น ชุมชนอินทามระ ๑ (ลับแล) ได้รับความรู้ ความเข้าใจ ร้อยละ ๑๐๐

- ผู้ผ่านการอบรมโครงการชุมชนศีล ๕ สร้างครอบครัวอบอุ่น ชุมชนอินทามระ ๑ (ลับแล) จะนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันเกินกว่าร้อยละ ๕๐ โดยมีการขยายผลสู่ญาติมิตรและมีความสุขกับการใช้ชีวิต วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลลัพธ์

๑. ดำเนินการก่อนและหลังการอบรมโดยใช้แบบทดสอบ Pretest และ Posttest โครงการ

๒. ดำเนินการภายหลังโครงการดำเนินการแล้วครบ ๓ เดือน โดยใช้

๒.๑ แบบสังเกตผู้เข้าร่วมโครงการ

๒.๒ แบบสัมภาษณ์โครงการ

๒.๓ แบบสอบถามผู้เข้ารับการอบรมโครงการชุมชนศีล ๕

ตัวชี้วัดด้านผลผลิต (output)

ด้านบุคคล

- ร้อยละ ๑๐๐ ของผู้เข้ารับการอบรมโครงการชุมชนศีล ๕ สร้างครอบครัวอบอุ่น ชุมชนอินทามระ ๑ (ลับแล) ได้รับความรู้

- ร้อยละ ๕๐ ของผู้ผ่านการอบรมโครงการชุมชนศีล ๕ สร้างครอบครัวอบอุ่น ชุมชนอินทามระ ๑ (ลับแล) จะนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันและการขยายผลสู่ญาติมิตรและมีความสุขกับการใช้ชีวิต

ด้านโครงการ

- การจัดโครงการชุมชนศีล ๕ สร้างครอบครัวอบอุ่น ชุมชนอินทามระ ๑ (ลับแล) สามารถนำไปขยายผลสู่ชุมชนอื่นๆ ได้อย่างต่อเนื่อง

ภาคผนวก ก

บริบทชุมชนอินทามระ ๑ (ลับแล)

- ชุมชนอินทามระ ๑ (ลับแล) จัดตั้งเป็นชุมชนตามระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วย
กรรมการชุมชน พ.ศ.๒๕๓๔ เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ.๒๕๓๕

- มีพื้นที่ประมาณ ๒.๒ ไร่ สภาพถือครองที่ดินประชาชนส่วนใหญ่เป็นบุกรุกพื้นที่ทั้งหมดไม่มี
โฉนดและไม่ทราบว่าใครเป็นเจ้าของที่ ประชาชนเข้าจับจอง และปลูกสร้างบ้านเรือนพักอาศัยมาประมาณ
๓๐-๔๐ ปี

- จำนวนหลังคาเรือน ๕๓ หลังคาเรือน

สภาพที่อยู่อาศัย

- สภาพอาคารบ้านเรือนส่วนใหญ่เป็นบ้านไม้เก่า ๆ ทรวดโทรม มีทั้ง ๒ ชั้น และชั้นเดียว ปลูก
สร้างเป็นของตนเอง แต่ละบ้านมีมิเตอร์น้ำ,ไฟ ลักษณะของสภาพทางเดินเท้าในชุมชนเป็นทางเดินคอนกรีต มี
ไฟฟ้าและแสงสว่างตามทางเดินเท้าในชุมชน

ด้านการศึกษา

- ประชาชนส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมและมัธยมศึกษา

อาชีพ

- ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไปและค้าขาย

ศาสนา

- ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ

กลุ่มเครือข่ายชุมชน

- กลุ่มผู้สูงอายุ
- กลุ่มสตรี
- กลุ่มเยาวชน
- กลุ่มออมทรัพย์
- กลุ่มลูกเสือชาวบ้าน

ภาคผนวก ข
สภาพพื้นที่เขตพญาไท

เขตพญาไท มีพื้นที่ ๙.๕๕๕ ตารางกิโลเมตรตั้งอยู่ทางฝั่งพระนคร มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ การปกครองต่าง ๆ เรียงตามเข็มนาฬิกา ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับเขตจตุจักรมีคลองบางซื่อเป็นเส้นแบ่งเขต

ทิศใต้ ติดต่อกับเขตดินแดงและเขตราษฎร์บูรณะมีถนนดินแดง ฟากใต้และคลองสามเสน เป็นเส้นแบ่งเขต

ทิศตะวันออก ติดต่อกับเขตดินแดงมีถนนวิภาวดีรังสิตฟากตะวันออกเป็นเส้นแบ่งเขต

ทิศตะวันตก ติดต่อกับเขตดุสิต มีทางรถไฟสายเหนือเป็นเส้นแบ่งเขต

เขตพญาไทมีชุมชนที่จัดตั้งตามระเบียบกรุงเทพมหานคร จำนวน ๒๘ ชุมชน ดังนี้

๑. ชุมชนอาเขิยน
๒. ชุมชนประดิพัทธ์ ๑๑
๓. ชุมชนอุทัยรัตน์
๔. ชุมชนถวัลย์ศักดิ์
๕. ชุมชนวัดไผ่ตัน
๖. ชุมชนอินทามระ ๑ (ลับแล)
๗. ชุมชนอินทามระ ๑๑
๘. ชุมชนอินทามระ ๒๓
๙. ชุมชนอินทามระ ๒๙ แยก ๑
๑๐. ชุมชนอินทามระ ๒๙ แยก ๔
๑๑. ชุมชนเป็นสุข
๑๒. ชุมชนบุญชูศรี
๑๓. ชุมชนวัดมะกอกส่วนหน้า
๑๔. ชุมชนวัดมะกอกกลางสวน
๑๕. ชุมชนสุขสวัสดิ์
๑๖. ชุมชนสายลมโสมออฟฟิศ
๑๗. ชุมชนอาคารปิบูลวัฒน์
๑๘. ชุมชนประดิพัทธ์ ๑๐
๑๙. ชุมชนราชวัลลภ ๑
๒๐. ชุมชนราชวัลลภ ๒
๒๑. ชุมชนราชวัลลภ ๓
๒๒. ชุมชนสวนมิสกวัน
๒๓. ชุมชนดุริยางค์
๒๔. ชุมชนสนามเป้า
๒๕. ชุมชนแพลตลือชา
๒๖. ชุมชนแพลตส่วนกลางเฉลิมลาภ
๒๗. ชุมชนแพลต ทบ.สามเสน
๒๘. ชุมชนแพลต สน.บางซื่อ